

Motion till riksdagen 2016/17:3070

av **Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD)**

Aktivt skolval, karriärtjänster i utanförskapsområdena, tioårig grundskola och åtgärder för nyanlända elever i grundskolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna rätten till det fria skolvalet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en rätt till aktivt skolval i samtliga kommuner i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör rikta en del av karriärtjänsterna till utanförskapsområden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjlighet till vidareutbildning av förskollärare så att de kan bli behöriga att undervisa i den nya tioåriga grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om prioriterad timplan för nyanlända och ökat utbildningsfokus under sommaren för nyanlända elever och tillkännager detta för regeringen.

Värna det fria skolvalet

Alliansen värnar det fria skolvalet och den valfrihet som finns inom det svenska utbildningssystemet. Det fria skolvalet infördes 1992 som en del av friskolereformen av regeringen Bildt och har sedan dess utvecklats till att bli en självklar del av det svenska utbildningssystemet. Vi delar Skolkommissionens konstaterande att valfriheten är mycket uppskattad av såväl föräldrar som elever. För oss i Alliansen är det självklart att föräldrar och elever själva ska kunna välja skola. Det viktigaste för oss är att kvaliteten på undervisningen är hög oavsett om den enskilda skolan drivs av kommunen eller av

en privat aktör. Att kunna välja skola bidrar också till att motverka den boendesegregation som finns runt om i landet.

Att begränsa och försvåra det fria skolvalet löser inte de utmaningar och problem som finns i en del skolor. För att komma tillrätta med dåliga resultat och hög frånvaro, både inom grundskolan och gymnasiet, krävs det istället resurser, tydligt ansvarsutkrävande och mer uppföljning. Fortsatta satsningar på tydliga kunskapskrav, kvalitet i undervisningen, elevhälsan och miljön i alla våra skolor är betydande för att uppnå en likvärdig skola i hela landet. Alliansen står upp för en skola där klassresan börjar redan i klassrummet och där skolan ska ge alla elever samma förutsättningar att lyckas oavsett socioekonomisk bakgrund. Där såväl stöd som stimulans ges utifrån elevens behov. Det innebär att varje skola, oavsett huvudmannaskap, måste hålla en hög kvalitet men också att föräldrar och elever ska få möjlighet att själva aktivt välja en skola som passar just deras enskilda behov – även utanför det egna bostadsområdet.

Inför ett aktivt skolval

Elever som inte väljer skola själva blir placerade i en skola i enlighet med närhetsprincipen. Det innebär att de som inte känner till det fria skolvalet inte ges möjlighet att själva få välja. Vi värnar det fria skolvalet och möjligheten att välja mellan olika skolor. Valfriheten är en rättighet som alla elever ska garanteras. För att säkerställa att alla elever ges möjlighet att använda denna rättighet vill vi att ett aktivt skolval införs i Sveriges samtliga kommuner. För att det aktiva skolvalet ska bli möjligt att göra för alla bör informationsinsatserna öka och jämförelser mellan skolorna bli tydliga.

Högre lön till skickliga lärare i de skolor som har störst utmaningar

Den avgörande faktorn för att höja resultaten i skolan är att vi har skickliga lärare som har bra arbetsvillkor och en god arbetsmiljö. Alliansregeringen införde karriärtjänster som innebär att skickliga lärare kan göra karriär och bli förstelärare eller lektorer. Dessa får statligt finansierade löneyft på cirka 5 000 kronor respektive 10 000 kronor i månaden utan att lämna undervisningen och eleverna.

Vi vill att det ska löna sig att vara en skicklig lärare och vill ge lärarna goda möjligheter till utveckling. Vi anser att skickliga lärare ska ha bra betalt. En av de viktigaste faktorerna för elevernas studieresultat i skolan är lärarna. För att säkra en hög kvalitet på lärarna måste läraryrkets status höjas, så att eleverna får en förbättrad undervisning och därmed ökade förutsättningar att nå de nationella målen och goda resultat. Lärares kompetens och potential måste tas till vara och uppmuntras.

Mycket pekar på att undervisningen under 1990-talet och framåt alltmer karaktäriserats av att eleverna i stor utsträckning arbetat på egen hand och utan aktivt lärarstöd. Detta är en av förklaringarna till elevernas försämrade resultat i den svenska skolan. Den enskilt viktigaste faktorn för elevernas studieresultat i skolan är lärarna samt att lärare – för att deras kompetens ska stärkas och läraryrkets attraktionskraft ska höjas – måste ges möjligheter att utveckla sin professionalism.

Alliansregeringen föreslog därför att en karriärutvecklingsreform skulle genomförs inom läraryrket med utvecklingssteg för yrkesskickliga lärare inom hela grund- och gymnasieskolan. Syftet med reformen var att premiera de skickligaste lärarna.

Alliansen föreslog en utbyggnadstakt av karriärtjänsterna som regeringen tyvärr valt att minska. Ska vi höja resultatet ska de skickligaste lärarna finnas på de skolor som har störst utmaningar. Alliansen vill därför verka för att antalet förstelärartjänster bli fler och att en särskild satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden genomförs. För att stärka läraryrkets status, premiera skickliga lärare och lyfta elevers kunskapsresultat menar vi att fortsatta reformer är nödvändiga. Karriärvägar för lärare är en viktig del i detta. Därför anser vi att regeringen bör rikta en del av karriärtjänsterna till utanförskapsområden.

Införande av tioårig grundskola

En tidigare skolstart skulle medföra att skolan får möjlighet att fånga upp barnens behov tidigare än vad som görs i dag och att barnen skulle få bättre förutsättningar att nå målen för skolan. Skolstarten bör därför ske vid sex års ålder, i stället för som i dag vid sju års ålder. Därmed förlängs skolplikten till tio år, och förskoleklassen blir den nya årskurs 1 i en tioårig grundskola. Förskoleklassen upphör att vara en egen skolform och det nuvarande lågstadiet (årskurs 1–3) kompletteras med en årskurs och kommer då att omfatta årskurs 1–4 i den tioåriga grundskolan. Vidare kommer mellanstadiet att omfatta årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10. De kunskapskrav som finns för lågstadiet i dag ska vara oförändrade.

Med en allmän skolstart vid sex års ålder kommer utbildningsperspektivet att tydliggöras, men samtidigt ska lärandet utgå från en pedagogik som är anpassad till elevernas ålder.

De förskollärare som idag arbetar i förskoleklass ska ges möjlighet att fortbildas så att de blir behöriga att undervisa i den nya tioåriga grundskolans lågstadium.

Prioriterad timplan för nyanlända elever

För nyanlända elever i tonåren blir den totala skolgången ofta för kort för att hinna uppnå målen i grundskolans alla sjutton ämnen. Rektor ska därför ges långtgående befogenheter att för dessa elever prioritera om i timplanen så att målen i första hand nås i de viktigaste basämnena.

Ökat utbildningsfokus under sommaren för nyanlända elever

De nyanlända elever som kommer till Sverige i sen ålder och precis inlett sina studier i svenska i grundskolan riskerar att få svårt att upprätthålla sina svenskkunskaper under ett långt sommarlov utan kontakt med skolan och klasskamrater.

Det finns därför goda skäl att göra riktade insatser för mer lärande under sommarlovet, såväl för nyanlända elever som för elever som annars riskerar att inte

klara målen. Möjliga reformer för att nå ökat utbildningsfokus under sommaren är utökade insatser gällande lovskola eller förkortat, exempelvis halverat sommarlov för nyanlända elever.

För många av de barn och unga som nyligen kommit till Sverige är skolan avgörande för att lära sig svenska och integreras.

Sverige ska vara ett land där alla, oavsett varifrån man kommer och vilken bakgrund man har, kan växa och komma till sin rätt. Det svenska samhället ska hålla ihop och därför är det viktigt att stärka integrationsarbetet i den svenska skolan.

Christer Nylander (L)

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Ulrika Carlsson i Skövde (C)

Annika Eclund (KD)